

Observații cu privire la semnalele vehiculate în spațiul public privind iminenta adoptare de către Guvern a unei Ordonanțe de Urgență pentru modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală

Asociația “Forumul Judecătorilor din România”, Asociația ”Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor” și Asociația ”Inițiativa pentru Justiție” atrag atenția opiniei publice asupra următoarelor aspecte:

Prin Raportul emis în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, dat publicității în 13 noiembrie 2018, Comisia Europeană formulează mai multe recomandări, printre care:

- **încheierea reformei Codului penal și a Codului de procedură penală în această etapă**, în acord cu îngrijorarea exprimată de către Comisia de la Veneția în legătură cu faptul că „**luate separat, dar mai ales având în vedere efectul lor cumulativ, multe modificări vor afecta grav eficacitatea sistemului de justiție penală din România în combaterea diferitelor infracțiuni, inclusiv a infracțiunilor legate de corupție, a infracțiunilor violente și criminalității organizate**”;

- asigurarea de către Guvern și Parlament a unei transparențe totale, a consultării cu autoritățile relevante și cu părțile interesate în cadrul procesului decizional și în activitatea legislativă legat de Codul penal și de Codul de procedură penală, de legile anticorupție, de legile în materie de integritate (incompatibilități, conflicte de interese, avere ilicită), de legile justiției (referitoare la organizarea sistemului justiției), precum și de Codul civil și Codul de procedură civilă, inspirându-se din transparența procesului decizional pusă în practică de Guvern în 2016

Subsecvent publicării acestui raport, la data de 19.11.2018, asociațiile profesionale ale magistraților au lansat un apel public către Consiliul Superior al Magistraturii, Parlament și Guvern de a respecta obligațiile asumate de Statul român în cadrul Uniunii Europene și Consiliului Europei.

Contrar acestui apel provenit de la magistrați, și în pofida recomandărilor Comisiei Europene de a se abandona în această etapă modificarea Codului penal și a Codului de procedură penală, se amplifică progresiv ipoteza emiterii de către Guvern a unei ordonanțe de urgență pentru modificarea celor două acte normative.

Astfel, atragem atenția Guvernului că materializarea acestui demers ar constitui o încălcare a Mecanismului de Cooperare și Verificare, asumat la momentul integrării în Uniunea Europeană, ar putea avea consecințe la nivelul declanșării unei proceduri de infringement împotriva țării noastre (a se vedea exemplul Poloniei), știut fiind că orice hotărâre a CJUE în acest sens poate prevedea obligarea Statului român la plata daunelor cominatorii per zi de întârziere până la momentul conformării cu decizia Curții.

De asemenea, subliniem că o astfel de măsură este contrară recomandărilor Comisiei de la Veneția și rapoartelor GRECO, atât în ceea ce privește procedura aleasă, cât și referitor la conținutul modificărilor. Adoptarea modificărilor legislative în materie penală și procesul penal, așa cum au fost vehiculate în spațiul public, este în contradicție cu obligațiile României de transpunere a Directivei 2014/42/UE privind confiscarea bunurilor produse prin comiterea unei infracțiuni, având în vedere că dezincriminarea de facto a unor infracțiuni și crearea unor mecanisme de impunitate conduc la nerecuperarea prejudiciilor și "albirea" de facto a produselor infracțiunii.

Mai mult, atragem atenția Guvernului că Statul român participă la operaționalizarea Parchetului European, în calitate de stat membru, și are obligația respectării Regulamentului (UE) 2017/1939, modificările preconizate fiind de natură să influențeze atât funcționarea acestei noi instituții, cât și orice altă formă de cooperare judiciară în materie penală, prin împiedicarea efectivă a derulării anchetelor penale și prin eliminarea metodelor moderne de investigare, contrar tendinței europene.

Deopotrivă, o ordonanță de urgență în acest moment ar contraveni înseși jurisprudenței Curții Constituționale a României, care, cu ocazia soluționării conflictului juridic de natură constituțională între Parlamentul României și Guvern, declanșat prin stoparea procedurii legislative de la Senat privind proiectul Legii educației naționale și angajarea răspunderii de către Guvern asupra acestui proiect, a stabilit următoarele, prin Decizia nr. 1431/03.11.2010: „legiferarea pe calea angajării răspunderii de către Guvern are caracter de excepție. Așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, respectiv prin Decizia nr.1.557 din 18 noiembrie 2009, la această modalitate simplificată de legiferare trebuie să se ajungă în extremis, atunci când adoptarea proiectului de lege în procedura obișnuită sau în procedura de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedură uzuală sau de urgență". Prin aceeași decizie, Curtea a mai statuat că "angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege urmărește ca acesta să fie adoptat în condiții de maximă celeritate, conținutul reglementării vizând stabilirea unor măsuri urgente într-un domeniu de maximă importanță, iar aplicarea acestora trebuie să fie imediată. [...] Prin urmare, chiar dacă la prima vedere posibilitatea angajării răspunderii nu este supusă niciunei condiții, oportunitatea și conținutul inițiativei rămânând teoretic la aprecierea exclusivă a Guvernului, acest lucru nu poate fi absolut”.

Raportat la noțiunea de „blocaj”, pretins de Guvern că ar fi intervenit în finalizarea adoptării de către Parlament a modificării Codului penal și Codului de procedură penală, Curtea observă, în aceeași decizie, faptul că **art.75 din Constituție nu stabilește niciun termen cu privire la dezbaterile proiectelor de lege în Camera decizională și niciun criteriu pentru a aprecia cu privire la caracterul rezonabil al termenului în care se finalizează procesul legislativ în Camera decizională**, reținând că acceptarea ideii potrivit căreia Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege în mod discreționar, oricând și în orice condiții, ar echivala cu transformarea acestei autorități în autoritate publică legiuitoare, concurentă cu Parlamentul în ceea ce privește atribuția de legiferare.

Curtea conchide că în situația în care Parlamentul este sesizat cu un proiect de lege deosebit de complex, apreciat însă de Guvern ca fiind vital pentru programul său de guvernare, ceea ce presupune și o anumită urgență, și față de faptul că textul constituțional de referință, respectiv art.75 din Constituție, nu prevede niciun termen în care Camera decizională trebuie să se pronunțe asupra proiectului de lege adoptat de prima Camera sesizată, buna desfășurare a procesului de legiferare și atingerea finalității sale este condiționată și de colaborarea dintre Guvern și Parlament, de o importanță vitală pentru buna funcționare a statului de drept, puterile statului fiind ținute să se manifeste în spiritul normelor de loialitate constituțională, comportamentul loial fiind o prelungire a principiului separației și echilibrului puterilor în stat.

Așadar, ca urmare a semnalelor vehiculate în spațiul public privind iminenta adoptare a unei O.U.G. în sensul modificării celor două coduri, Asociația “Forumul Judecătorilor din România”, Asociația ”Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor” și Asociația ”Inițiativa pentru Justiție” solicită Guvernului să renunțe la orice intenție de adoptare a vreunui proiect care să afecteze capacitatea instituțională de luptă împotriva infracționalității, inclusiv pentru recuperarea prejudiciilor, și care să pună în pericol valori sociale fundamentale într-un stat de drept.

judecător Dragoș Călin, co-președinte, Forumul Judecătorilor din România
 judecător Anca Codreanu, co-președinte, Forumul Judecătorilor din România

procuror Antonia Diaconu, co-președinte, Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor

procuror Adrian Cosmin Iordache, co-președinte, Mișcarea pentru Apărarea Statutului
Procurorilor

procuror Bogdan Pîrllog, co-președinte, Inițiativa pentru Justiție

